

Lista pytań do egzaminu dyplomowego

Psychologia

Studia jednolite magisterskie

Specjalność: Psychologia Dzieci i Młodzieży

Instrukcje: Podczas egzaminu, zadawane jest jedno pytanie losowo wybrane z listy pytań z zakresu psychologii ogólnej, jedno pytanie losowo wybrane z listy pytań właściwej dla danej specjalności oraz jedno pytanie dotyczące pracy magisterskiej, zadawane przez promotora.

W odpowiedziach wymaga się odwołania do wiedzy naukowej z zakresu psychologii akademickiej, z wyłączeniem anegdot, tzw. zdrowego rozsądku oraz treści należących do szeroko rozumianej pop-psychologii. Komisja jest uprawniona do zadawania pytań dodatkowych w celu weryfikacji stopnia pogłębienia posiadanej wiedzy.

1. Na przykładzie konkretnego dziecka wyjaśnij, jak dobrać(a)byś test inteligencji (np. IDS-2, Stanford–Binet 5, Matryce Ravena) do jakich potrzeb diagnostycznych, czym różnią się te testy i jakie czynniki rozwojowe wpłynęłyby na ten wybór.
2. Wyjaśnij, jakie są ograniczenia wnioskowania klinicznego w diagnozie dziecka prowadzonej w kontekście rodzinnym. Omów źródła potencjalnych błędów interpretacyjnych oraz sposoby ich komunikowania rodzicom w sposób etyczny i odpowiedzialny.
3. Omów najważniejsze i najczęstsze etyczne wyzwania diagnozy dziecka w rodzinie, w szczególności w sytuacji podejrzenia przemocy lub konfliktu lojalnościowego.
4. Scharakteryzuj mutyzm wybiórczy - objawy, czynniki ryzyka, metody diagnozy, możliwości terapii.
5. Omów znaczenie norm rozwojowych i kulturowych w interpretacji wyników testów inteligencji – jakie błędy diagnostyczne mogą się pojawić przy ich nieuwzględnieniu? Podaj po jednym przykładzie.
6. Zaproponuj strategie wsparcia dla rodziców i nauczycieli dziecka z zaburzeniem ze spektrum autyzmu, uwzględniając: cele wsparcia, formy psychoedukacji, dostosowania środowiskowe oraz zasady współpracy między rodziną a szkołą. Odnieś się do znaczenia spójności oddziaływań dla funkcjonowania dziecka.
7. Omów negatywne konsekwencje (psychologiczne/emocjonalne, behawioralne) stosowania kar fizycznych w wychowaniu dzieci i młodzieży.
8. Czym są zaburzenia internalizacyjne i eksternalizacyjne u dzieci? Omów tę dystynkcję.
9. Porównaj interwencje skoncentrowane bezpośrednio na dziecku z interwencjami skierowanymi do rodziców, odnosząc się do ich mechanizmów oddziaływania, wskazań klinicznych oraz ograniczeń. Podaj przykłady programów o potwierdzonej skuteczności.
10. Wyjaśnij podstawowe założenia stosowanej analizy zachowania i jej zastosowanie w pracy z dziećmi i młodzieżą na przykładzie wybranego problemu lub zaburzenia.

11. Opisz proces diagnozy ADHD u dziecka – kryteria diagnostyczne zaburzenia oraz źródła danych diagnostycznych.
12. Omów znaczenie różnic indywidualnych w tempie rozwoju dziecka, odnosząc się do pojęcia normy rozwojowej. Wyjaśnij, jakie kryteria pozwalają odróżnić przejściowe opóźnienie rozwojowe od zaburzenia rozwojowego oraz kiedy konieczne jest pogłębienie diagnozy.
13. Omów etyczne zasady stosowania stosowanej analizy zachowania w pracy z dziećmi ze spektrum autyzmu, uwzględniając potencjalne wyzwania w pracy z pacjentem z diagnozą ASD.
14. Opisz proces diagnozy całościowych zaburzeń rozwoju jako proces testowania hipotez – cele, etapy i źródła danych.
15. Omów rolę psychologa w zespole interdyscyplinarnym pracującym z dzieckiem z zaburzeniami mowy i języka – zakres kompetencji i granice odpowiedzialności.
16. Porównaj wychowanie oparte na nagrodach i karach z podejściem wspierającym samoregulację dziecka, odwołując się do badań empirycznych.
17. Omów specyfikę relacji terapeutycznej z dzieckiem i adolescentem, uwzględniając różnice rozwojowe, rolę rodziców/opiekunów oraz zasady poufności. Wyjaśnij, w jaki sposób psychoterapeuta powinien zarządzać granicami relacji i konfliktem interesów między dzieckiem a rodzicami.
18. Wyjaśnij, dlaczego nie powinno się stosować tzw. testów projekcyjnych (np. test "narysuj drzewo") w diagnozie psychologicznej dzieci i młodzieży. Odnieś się do pojęć trafności i rzetelności testu.
19. Porównaj specyficzne zaburzenie językowe (SLI) z opóźnionym rozwojem mowy – jakie dane diagnostyczne są kluczowe w różnicowaniu?
20. Porównaj model medyczny i psychologiczno-społeczny niepełnosprawności, analizując ich konsekwencje dla diagnozy, rehabilitacji oraz wzmacniania autonomii osoby z niepełnosprawnością. Uwzględnij różnice w podejściu do dziecka i osoby dorosłej.
21. Omów znaczenie trafności i rzetelności testów inteligencji w diagnozie dzieci i młodzieży, podając przykład możliwego błędu interpretacyjnego, gdy testy nie spełniają kryteriów psychometrycznych.
22. Omów koncepcję strefy najbliższego rozwoju w rozumieniu Lwa Wygotskiego. Jakie są jej główne założenia? Jaki jest status tej koncepcji w świetle współczesnych wyników badań?
23. Opisz rolę stylów i postaw rodzicielskich w kształtowaniu zachowań problemowych u dzieci. Podaj przykłady.
24. Jakie typy pytania mogą pojawić się podczas wywiadu diagnostycznego z dzieckiem? Które pytania powinny występować jak najczęściej, a których psycholog powinien szczególnie unikać? Dlaczego?
25. Omów wpływ rodzaju i stopnia niepełnosprawności na realizację zadań rozwojowych oraz możliwości edukacyjne dziecka. Odnieś się do pojęcia normy rozwojowej, zasobów i ograniczeń funkcjonowania oraz uzasadnij dobór formy kształcenia.